

Broj: 05-430/21-743/12

Podgorica, 22.03.2022. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.10 Zakona o zaštiti konkurencije („Službeni list Crne Gore”, br. 44/12, 13/18 i 145/21) i člana 10 Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore”, br. 12/18), u postupku davanja mišljenja po Zahtjevu Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, a na osnovu Prijedloga mišljenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 22.03.2022. godine d o n o s i

MIŠLJENJE

Isplata subvencija "Javnom preduzeću za nacionalne parkove" - Podgorica, od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, u iznosu od 1.715.000,00 eura u 2021. godini, na teret sredstava Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma sa Programa: Aktivnosti Upravljanja i unaprjeđenja zaštićenih područja 41501AO287, izdatak 4181, ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore”, br. 12/18).

Obrazloženje

PODNOŠENJE ZAHTJEVA

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je podnijelo Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „**Agencija**”) Zahtjev za davanje mišljenja br. 01-514 od 20.09.2021. godine, zaveden u Agenciji pod br. 05-430/21-743/1 od 22.09.2021. godine (u daljem tkestu: „**Zahtjev**“), u vezi sa isplatom subvencija "**Javnom preduzeću za nacionalne parkove**" - **Podgorica**, za proizvodnju i pružanje usluga, sa izdatka ovog ministarstva 4181 - subvencije za proizvodnju i pružanje usluga.

Dodatno, na osnovu člana 11 stav 1 Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore”, br. 12/18) (u daljem tekstu: „**Zakon**”), Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je uz Zahtjev dostavilo i Obrazac 1 prijave državne pomoći broj: 05-430/21-743/2 od 22.09.2021. godine.

U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, Agencija je Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma uputila Zahtjev za dostavu podataka br. 05-430/21-743/3 od 07.10.2021. godine.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je postupajući po prednje navedenom zahtjevu dana 29.11.2021 godine dostavilo Dopunu zahtjeva za davanje mišljenja br. 01-514/17 od 24.11.2021. godine, zavedenu u Agenciji pod br. 05-430/21-743/4 od 24.11.2021. godine, uz koju je dostavljen dopunjeni Obrazac 1. Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je dostavilo podnesak br. 01-541/20 od 23.12.2021. godine, zaveden u Agenciji pod br. 05-430/21-743/5 od 23.12.2021. godine.

Takođe, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je dostavilo podnesak br. 01-514/22 od 24.12.2021. godine, zaveden u Agenciji pod br. 05-430/21-743/6 od 28.12.2021. godine, uz koji je dostavljen Obrazac 1, zaveden u Agenciji pod br. 05-430/21-743/7 od 28.12.2021. godine.

Ovlašćeno lice Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, po ovlaštenju br. 01-308/7 od 24.12.2021. godine, svojim potpisom i pečatom ministarstva, na svakoj stranici Obrasca 1, potvrdilo je da su svi navedeni podaci, istiniti i tačni.

S obzirom na to da član 11 stav 2 Zakona precizira da je za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi državne pomoći odgovoran podnosilac prijave, Agencija je prilikom ocjene predmetnih subvencija uzela u obzir odgovornost davaoca državne pomoći (kao podnosioca prijave državne pomoći) i ovo mišljenje zasnovala na podacima i informacijama sadržanim u dokumentaciji dostavljenoj od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Agencija je odlučivala nakon što je primila urednu i potpunu prijavu državne pomoći, u smislu člana 14 stav 1 Zakona.

OPIS MJERE

Prema navodima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu, u okviru potrošačke jedinice - Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, na programu Ekologija i priroda (organizacioni kod 18003), aktivnost Upravljanje i unapređenje zaštićenih područja (organizacioni kod 18003002002), izdatak 4181 - subvencije za proizvodnju i pružanje usluga, opredijeljen je iznos od **1.715.000,00 eura**.

Uvidom u Obrazac 1 i Nacrt rješenja, utvrđeno je sljedeće sljedeće:

Korisnik sredstava je "**Javno preduzeće za nacionalne parkove**" - Podgorica

- broj zaposlenih: 240;
- godišnji promet u prošloj finansijskoj godini: 301.064,00 eura;
- ukupni godišnji bilans u prošloj finansijskoj godini: 2.185.845,00 eura;
- ne postoji povezano ili partnersko privredno društvo.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je navelo da obezbjeđivanjem navedenih sredstava, "Javno preduzeće za nacionalne parkove" - Podgorica se ni na koji način ne dovodi u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu, imajući u vidu da je u skladu sa Zakonom o nacionalnim parkovima („Sl. list CG“, br. 28/14 i 39/16) (u daljem tekstu: „**Zakon o nacionalnim parkovima**“) jedino ovlašćeno za obavljanje ove djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Takođe, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je navelo da u skladu sa Zakonom o nacionalnim parkovima, "Javno preduzeće za nacionalne parkove" - Podgorica je jedino ovlašćeno za obavljanje ove djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Agencija je posebno razmatrala pitanje da li predmetna sredstva nakon uplate ostaju „Javnom preduzeću za nacionalne parkove“ - Podgorica, ili se ta sredstva ili dio sredstava prenose Akcionarskom društvom za proizvodnju morske soli „Bajo Sekulić“ - Ulcinj (pokrenut stečajni postupak), kao krajnjem korisniku, te da li su u 2021. godini, direktno ili indirektno preko Javnog preduzeća za nacionalne parkove - Podgorica, uplaćivana sredstva Akcionarskom društvom za proizvodnju morske soli „Bajo Sekulić“ - Ulcinj (pokrenut stečajni postupak).

U prilogu podneska br. 05-430/21-743/4 od 29.11.2021. godine, dostavljeno je Izjašnjenje „Javnog preduzeća za nacionalne parkove“ – Podgorica br. 01-3340 od 10.11.2021. godine, da se **predmetna sredstva koja se koriste za pokrivanje troškova aktivnosti upravljanja Ulcinjskom solanom, ne prenose Akcionarskom društvom za proizvodnju morske soli „Bajo Sekulić“ - Ulcinj (pokrenut stečajni postupak)**, već ih „Javno preduzeće za nacionalne parkove“ - Podgorica, kao zakupac koristi za realizaciju programskih aktivnosti u ovom zaštićenom području, koji je proglašen Parkom prirode. Takođe, isto društvo je navelo da u 2021. godini, nije vršio uplatu sredstava Akcionarskom društvom za proizvodnju morske soli „Bajo Sekulić“ - Ulcinj (pokrenut stečajni postupak). Pored naprijed navedenog, Agenciji je dostavljena Izjava odgovornog lica „Javnog preduzeća za nacionalne parkove“ - Podgorica br. 01-3336 od 10.11.2021. godine, ovjerena od strane notara, da ovo društvo vodi dvojno knjigovodstvo jer se svaka poslovna promjena evidentira dva puta na dva računovodstvena konta i da se pod poslovnim promjenama podrazumijevaju sve radnje koje dovode do promjene imovine ili obaveza. Takođe, Ministarstvo

ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je u podnesku br. 05-430/21-743/5 od 23.12.2021. godine navelo da isto ministarstvo **nije direktno uplaćivalo sredstva** Akcionarskom društvom za proizvodnju morske soli „Bajo Sekulić“ - Ulcinj (pokrenut stečajni postupak).

Pored navedenog, Agenciji je dostavljena Izjava odgovornog lica „Javnog preduzeća za nacionalne parkove“ - Podgorica br.01-3337 od 10.11.2021. godine, ovjerena od strane notara, o korišćenju sredstava i namjeni već isplaćenih i budućih uplata Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma za Programa: Priroda - Aktivnosti Upravljanja i unaprjeđenje zaštićenih područja 41501AO287, u 2021. godini.

„Javno preduzeće za nacionalne parkove“ - Podgorica, je u podnesku br. 01-3340 od 10.11.2021. godine, pojasnilo da termin „upravljanje Ulcinjskom Solanom“ podrazumijeva aktivnosti na zaštiti i očuvanju ovog prostora koje „Javno preduzeće za nacionalne parkove“ - Podgorica sprovodi kao upravljač – zakupac, na osnovu Programa rada uz saglasnost Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, a koje obuhvataju:

- troškove zakupa koji se plaćaju stečajnoj upravi AD „Solana Bajo Sekulić“ - u stečaju;
- troškove angažovanja obavezbijedjenja u cilju zaštite prostora;
- troškove ljudskih resursa neophodnih za upravljanje vodnim režimom;
- aktivnosti održavanja i upravljanja vodnim režimom (sanacija i održavanje infrastrukture, kanala i bentova, trokovi električne energije za rad pumnog postrojenja);
- aktivnosti održavanja i unaprjeđivanja ekosistema Solane (monitoring flore i vegetacije, faune sisara i ptica);
- aktivnosti na promociji i razvoju turističke privrede.

USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA (UOEI)

Koncept usluga od opšteg ekonomskog interesa (u daljem tekstu: „**UOEI**“) brzo se razvijao u Evropskoj uniji u toku zadnje dvije decenije. Usaglašen je sa idejom da ekonomija treba da se razvija na opštu korist građana, a država je dužna da interveniše kad god tržište nije sposobno da pruži ono što je od ključne važnosti za građane. To ne znači, međutim, da su potrebe građana i državni intervencionizam da se zadovolje te potrebe važniji od tržišne ekonomije i konkurencije. Iz tog razloga, čitav koncept usluga od opšteg ekonomskog interesa izgrađen je na način koji pomaže da se održi konkurentna ravnoteža i pored intervencije države. Koncept UOEI je pojam koji se razvija i koji zavisi, između ostalog, od potreba građana, tehnološkog i tržišnog razvoja i socijalnih i političkih prioriteta u datoj državi. Evropski Sud pravde je utvrdio da su UOEI usluge koje imaju posebne karakteristike u poređenju sa karakteristikama

drugih privrednih djelatnosti. U odsustvu posebnih pravila Unije kojima bi se definisao opseg za postojanje UOEI, države imaju visok stepen diskrecionog prava prilikom definisanja date usluge kao UOEI prilikom dodjeljivanja kompenzacije pružaocu usluge.

Saglasno Pravilniku o listi pravila državne pomoći, Prilog 2a Okvir Evropske unije za državnu pomoć u obliku naknada za javne usluge (52012XC0111(03), SL C 8, 11.1.2012, str. 15-22) („Sl. list CG”, br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20, 130/20 i 44/21) (u daljem tekstu: „**Pravilnik**“), za pružanje određenih usluga od opšteg ekonomskog interesa (UOEI) na osnovu principa i pod uslovima koji omogućavaju ispunjenje zadataka, finansijska podrška državnih organa može biti neophodna kada prihodi nastali od pružanja usluge ne pokrivaju troškove nastale iz obaveze pružanja javnih usluga.

Iz sudske prakse Suda pravde Evropske unije (predmet C-280/00 *Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (u daljem tekstu: „**Altmark**“)), proizilazi da kompenzacija za javne usluge ne predstavlja državnu pomoć u smislu člana 107(1) Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (u daljem tekstu: „**UFEU**“) u koliko ispunjava određeni broj uslova. Član 108 se ne primjenjuje ako su ovi uslovi ispunjeni.

Kada se državna mjera smatra kompenzacijom za usluge koje pružaju privredna društva koja je primaju da bi ispunjavala obaveze pružanja javnih usluga, tako da ta privredna društva nemaju stvarnu finansijsku prednost, a mjera nema efekat da ih stavlja u povoljniji konkurentni položaj u odnosu na privredna društva koja su im konkurenti, takva mjera nije obuhvaćena članom 107 stav 1 UFEU. Međutim, da takva kompenzacija ne bi bila okvalifikovana kao državna pomoć moraju biti ispunjeni određeni uslovi.

Naknada za obavljanje usluge od opšteg ekonomskog interesa ne predstavlja državnu pomoć ako ispunjava sledeće kriterijume iz predmeta *Altmark*, na koje upućuje Pravilnik, kako slijedi:

- 1) **povjeravanje** - odgovarajućim aktom (zakonom, odlukom, ugovorom i sl.) privrednom subjektu je povjerena obaveza obavljanja određene usluge od opšteg ekonomskog interesa, uz jasno definisan obim i sadržaj te usluge;
- 2) **parametri za obračunavanje kompenzacije** - parametri na osnovu kojih se izračunava visina naknade utvrđeni su unaprijed na objektivan i transparentan način (cilj je da se garantuje da su uslovi pod kojima se dodjeljuje kompenzacija za pruženu uslugu od opšteg ekonomskog interesa jasni i unaprijed poznati svim potencijalnim pružaocima);
- 3) **bez prekomjerne kompenzacije** - visina naknade ne premašuje iznos neophodan za pokrivanje svih ili dijela troškova koji su nastali pri izvršenju obaveze obavljanja

usluge od opšteg ekonomskog interesa, uzimajući u obzir relevantne prihode koji su ostvareni obavljanjem te usluge i razumnu dobit;

- 4) **mehanizmi izbora** - ako je privredni subjekat kome je povjerena obaveza obavljanja određene usluge od opšteg ekonomskog interesa izabran u konkurentnom postupku javnog nadmetanja¹ čime se postiže određivanje najadekvatnije naknade za obavljanje te usluge, ili ako učesnik na tržištu nije izabran u konkurentnom postupku javnog nadmetanja², a naknada je određena na osnovu analize troškova (uzimajući u obzir i prihod i razumnu dobit) koje bi prilikom obavljanja usluge od opšteg ekonomskog interesa imao tipični privredni subjekat kojim se dobro upravlja, koji raspolaže potrebnim sredstvima i ostvaruje pozitivne finansijske rezultate poslovanja.

OCJENA

U skladu sa UFEU, član 107, definisano je da osim ako Ugovorima nije drugačije određeno, svaka pomoć koja je dodijeljena od strane države članice ili putem državnih resursa u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti konkurenciju dovođenjem u povoljniji položaj određenih preduzeća ili proizvodnju određene robe, u mjeri u kojoj utiče na trgovinu između država članica, nespojiva je sa unutrašnjim tržištem.

Članom 2 Zakona, utvrđeno je da je državna pomoć:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu;

¹ Treba uzeti u obzir sljedeće posljedice: a. prednost je isključena kada se pružalac usluge bira u otvorenom, transparentnom i nediskriminatornom postupku javnih nabavki, u skladu sa pravom EU o javnim nabavkama; b. prednost je isključena kada se otvoren, transparentan i nediskriminatoran postupak javnih nabavki koristi da se uporede ponude u slučajevima kada pravom o javnim nabavkama nije propisana obaveza da se sprovedu takvi postupci; c. prednost je isključena kada postupak javnih nabavki omogućava da se izabere pružalac koji bi pružao usluge po najnižim troškovima za zajednicu.

² U tom pogledu, treba uzeti u obzir sljedeće aspekte: a. ukoliko je utvrđen tržišni iznos naknade za određene usluge, taj iznos može služiti kao mjerilo za utvrđivanje tržišnog iznosa kompenzacije; b. u suprotnom, iznos kompenzacije mora se utvrditi na osnovu analize troškova koje bi prosječno dobro vođeno privredno društvo koje je adekvatno opremljeno materijalnim sredstvima da bi moglo da ispuni potrebne zahtjeve javne usluge, imalo u ispunjavanju tih obaveza, uzimajući u obzir odgovarajuće primitke i opravdanu dobit za ispunjenje tih obaveza.

4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Da bi mjera predstavljala državnu pomoć moraju kumulativno biti ispunjena četiri uslova, odnosno: da je pomoć dodijeljena od strane države ili iz sredstava države, da predstavlja selektivnu ekonomsku prednost, da narušava ili prijeti da naruši konkurenciju i da utiče na trgovinu između država članica.

Ukoliko su ispunjeni svi ovi uslovi, kompenzacija dodijeljena za pružanje usluge od opšteg ekonomskog interesa (UOEI) mora se smatrati državnom pomoći.

Pomoć za "Javno preduzeće za nacionalne parkove" - Podgorica jeste mjera države, odnosno predstavlja državna sredstva jer se dodjeljuje iz državnog budžeta. Kao što je već objašnjeno, priroda UOEI je da su to ekonomske usluge koje ne pruža ili pruža, ali ne na zadovoljavajući način, tržište, a važne su u kontekstu opšteg ekonomskog interesa i javni organi odlučuju da ih obezbijede. Dakle, kada javni organi odluče da bi određene usluge trebalo pružati i pored činjenice da tržište nije zainteresovano da ih pruža, oni moraju predvidjeti i potrebu da se pružaocima UOEI isplaćuje kompenzacija.

Državna pomoć je prisutna kada se dodjeljuje privrednim društvima bez obzira na njihov pravni status i način na koji se finansiraju, već se određuje u vezi sa privrednom djelatnosti. Ekonomska prednost dodijeljena privrednom društvu mora da bude selektivna, odnosno mjera mora da daje prednost određenim privrednim društvima ili proizvodnji određene robe. U kontekstu UOEI, prisustvo prednosti od ključne je važnosti. Prednost stavlja subjekt u povoljniju situaciju u odnosu na njegove konkurente. Kada država odluči da bi datu uslugu trebalo pružati kao UOEI, ona plaća i kompenzaciju privrednom društvu koje vrši tu uslugu. Čak i ako je takva kompenzacija ograničena na troškove koji su povezani sa pružanjem usluge, *državna pomoć nije isključena*. Kada država odluči da bi datu uslugu trebalo pružati kao UOEI, tada se primjenjuju kriterijumi iz predmeta *Altmark*:

- prvo, privredno društvo primalac mora zaista da ima obaveze pružanja javne usluge koje treba da ispuni i te obaveze moraju biti jasno definisane;
- drugo, parametri na osnovu kojih se kompenzacija obračunava moraju se utvrditi unaprijed na objektivan i transparentan način;
- treće, kompenzacija ne smije preći ono što je potrebno da se pokriju svi troškovi ili dio troškova nastalih u ispunjavanju obaveza pružanja javnih usluga, uzimajući u obzir odgovarajuće primitke i opravdanu dobit; i
- četvrto, kada privredno društvo koje treba da ispunjava obaveze pružanja javnih usluga, u konkretnom slučaju, nije izabrano na osnovu postupka javnih nabavki koji bi omogućio izbor ponuđača koji može da pruža te usluge po najnižim troškovima za zajednicu, visina potrebne kompenzacije mora se

odrediti na osnovu analize troškova koje bi imalo prosječno dobro vođeno privredno društvo adekvatno opremljeno odgovarajućim sredstvima.

U slučaju „Javnog preduzeća za nacionalne parkove“ - Podgorica, svi navedeni uslovi su ispunjeni jer je isto osnovano od strane Vlade Crne Gore (akt o povjeravanju vršenja usluge) za obavljanje osnovne djelatnosti odnosno pružanje UOEI. Parametri za obračunavanje kompenzacije, odnosno ispunjenje uslova bez prekomjerne kompenzacije, u slučaju „Javnog preduzeća za nacionalne parkove“ - Podgorica je uslov koji je sam po sebi ispunjen, s obzirom da društvo nema drugih djelatnosti, te svoje poslovanje finansira iz sredstava ostvarenih pružanjem UOEI i sredstava Vlada Crne Gore. S obzirom da ovo privredno društvo svoju djelatnost obavlja na teritoriji Crne Gore, nema ni narušavanja konkurencije jer je jedino takvo privredno društvo koje može pružiti navedene usluge.

Saglasno članu 4 Zakona o nacionalnim parkovima, zaštita, unaprjeđivanje i razvoj nacionalnih parkova **je djelatnost od javnog interesa.**

U skladu sa članom 5 Zakona o nacionalnim parkovima, nacionalnim parkovima upravlja privredno društvo sa svojstvom pravnog lica, koje treba da ispunjava uslove za upravljanje zaštićenim prirodnim dobrima propisane zakonom kojim je uređena zaštita prirode. Privredno društvo osniva Vlada Crne Gore.

Na osnovu člana 6 Zakona o nacionalnim parkovima, privredno društvo upravlja nacionalnim parkovima na osnovu plana upravljanja i godišnjih programa upravljanja i vrši djelatnost u skladu sa aktom o osnivanju i zakonom. Privredno društvo u vršenju upravljanja nacionalnim parkovima obavlja sljedeće poslove:

- preduzima mjere i aktivnosti za ostvarivanje utvrđene politike u upravljanju, korišćenju, zaštiti, razvoju i unaprjeđivanju nacionalnih parkova;
- stara se o sprovođenju plana upravljanja i donosi godišnji program upravljanja;
- sprovodi mjere zaštite u skladu sa režimom zaštite;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i aktom o osnivanju.

Agencija ne upravlja javnim sredstvima, niti dodjeljuje pomoć. Politika dodjele, raspolaganje javnim sredstvima, kao i analiza efekata postignutih dodjelom pomoći, odgovornost je i obaveza davalaca pomoći.

Agencija ukazuje i na odredbe Odluke Evropske komisije od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 UFEU na državne pomoći u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od ekonomskog interesa (u daljem tekstu: „**Odluka**“), koja se u Crnoj Gori primjenjuje saglasno Pravilniku, kao Prilog 2.

Odluka se primjenjuje na državne pomoći u obliku naknade za obavljanje javne usluge

koja se dodjeljuje preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa, kako je navedeno u članu 106 stav 2 UFEU, a koje su obuhvaćene jednom od sljedećih kategorija:

a) naknada koja ne prelazi godišnji iznos od 15 miliona EUR za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa u svim područjima, osim saobraćaja i saobraćajne infrastrukture;

Ako iznos naknade varira u toku perioda u kojem je povjereno obavljanje javne usluge, godišnji iznos računa se kao prosjek godišnjih iznosa naknade za koje se očekuje da će se ostvariti u toku perioda u kojem je povjerena javna usluga;

b) naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa od strane bolnica koje pružaju medicinsku pomoć, uključujući, kada je to potrebno, usluge hitne medicinske pomoći; obavljanje povezanih pomoćnih usluga koje su neposredno povezane sa njihovim osnovnim djelatnostima, naročito u području istraživanja, međutim, ne sprečava primjenu ovog stava;

c) naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa sa ciljem ispunjavanja socijalnih potreba koje se odnose na zdravstvenu i dugoročnu zaštitu, zaštitu djece, pristup i ponovno uključivanje na tržište rada, socijalnu stanogradnju, kao i socijalnu uključenost socijalno ranjivih kategorija stanovništva;

d) naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa za vazdušno ili pomorsko povezivanje sa ostrvima na kojima prosječni godišnji saobraćaj u periodu od dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je povjereno obavljanje usluge od opšteg ekonomskog interesa ne prelazi 300.000 putnika;

e) naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa za aerodrome i luke u kojima prosječni godišnji saobraćaj u periodu od dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je povjereno obavljanje usluge od opšteg ekonomskog interesa ne prelazi 200.000 putnika u slučaju aerodroma, i 300.000 putnika u slučaju luka.

Državne pomoći u obliku naknade za obavljanje javnih usluga koje ispunjavaju uslove utvrđene u ovoj Odluci, usklađene su sa unutrašnjim tržištem i **izuzimaju se od obaveze prethodne prijave** predviđene članom 108 stavom 3 UFEU, pod uslovom da su istovremeno usklađene i sa uslovima koji proizlaze iz UFEU ili iz sektorskog zakonodavstva Unije (član 3 Odluke).

Saglasno članu 4 Odluke, obavljanje usluge od opšteg ekonomskog interesa povjerava se predmetnom preduzetniku na osnovu jednog ili više pravnih akata, o čijem obliku može da odluči svaka država članica. Taj akt ili akti moraju da sadrže, naročito:

a) sadržaj i trajanje obaveza pružanja javne usluge;

b) preduzetnika i, kada je relevantno, određeno državno područje (opseg);

c) vrstu svih isključivih ili posebnih prava koja su tom preduzetniku dodijeljena od strane nadležnog organa;

d) opis mehanizma naknade i parametre za izračunavanje, kontrolu i reviziju

- naknade;
- e) mjere za izbjegavanje i povraćaj moguće prekomjerne naknade; i
 - f) pozivanje na ovu Odluku.

Kada preduzetnik obavlja djelatnosti koje su i u okviru i van obima usluga od opšteg ekonomskog interesa, na knjigovodstvenim računima mora odvojeno da prikaže troškove i prihode povezane sa uslugom od opšteg ekonomskog interesa i one povezane sa drugim uslugama, kao i parametre za razvrstavanje troškova i prihoda. Troškovi povezani sa djelatnostima van obima usluga od opšteg ekonomskog interesa moraju da pokriju sve direktne troškove, odgovarajući udio u zajedničkim troškovima, kao i odgovarajući prinos na kapital. U odnosu na te troškove naknada ne može da bude dodijeljena.

Imajući u vidu iznijeto, dato je mišljenje kao u dispozitivu.

ČLAN SAVJETA
Jovana Tošković

ČLAN SAVJETA
Novo Radović

Kontakt osoba:

Siniša Milačić

tel: 020/239-010

e-mail: sinisa.milacic@azzk.me

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, IV proletherske brigade 19, Podgorica,
- u spise predmeta,
- a/a